DOMSTOLENS DOM
14. oktober 1992 *

I sag C-65/91,

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Theofanis Christoforou og Maria-Anna Paraskeva, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg hos Roberto Hayder, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kirchberg,

sagsøger,

mod

Den Hellenske Republik ved advokat Eleni Marinou, Udenrigsministeriets Særlige Juridiske Kontor for EF-spørgsmål, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg på Den Græske Ambassade, 117, Val Sainte-Croix,

sagsøgt,

angående en påstand om, at det fastslås, at Den Hellenske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 288/82 af 5. februar 1982 om den fælles importordning (EFT L 35, s. 1) og Rådets forordning (EØF) nr. 3420/83 af 14. november 1983 om importordningerne for de varer med oprindelse i statshandelslandene, som ikke er liberaliseret på fællesskabsplan (EFT L 346, s. 6), begge med senere ændringer, samt artikel 13 i overenskomsten mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Kongeriget Sverige (EFT 1972, 31. december, s. 99), som ændret ved tillægsprotokollen (Rådets forordning (EØF) nr. 3397/80 af 8.12.1980, EFT L 357, s. 104), idet den har opført tændstikker hen-

* Processprog: græsk.

hørende under pos. 36.06 i den fælles toldtarif på en ikke offentliggjort liste D og følgelig har afvist at meddele importlicenser for disse produkter med oprindelse i Sverige og — i en vis periode — i Bulgarien, og en påstand om, at det fastslås, at Den Hellenske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EØF-traktatens artikel 5, stk. 1, idet den har afvist at tilstille Kommissionen dokumenterne vedrørende fremgangsmåden ved indførsel, navnlig for så vidt angår liste D,

har

DOMSTOLEN

sammensat af afdelingsformand G. C. Rodríguez Iglesias, som fungerende præsident, afdelingsformand M. Zuleeg samt dommerne R. Joliet, J. C. Moitinho de Almeida, F. Grévisse, M. Diez de Velasco og D. A. O. Edward,

generaladvokat: C. Gulmann
justitssekretær: fuldmægtig D. Triantafyllou,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at parterne har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 7. april 1992, hvor Den Hellenske Republik var repræsenteret af assisterende juridisk konsulent N. Mavrikas, Statens Advokatkontor, som befuldmægtiget,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 16. juni 1992,

afsagt følgende

Dom

1 Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 13. februar 1991 har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber i medfør af EØF-traktatens artikel 169 anlagt sag med påstand om, at det fastslås, at Den Hellenske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 288/82 af 5. februar 1982 om den fælles importordning (EFT L 35, s. 1) og Rådets forordning (EØF) nr. 3420/83 af 14. november 1983 om importordningerne for de varer med oprindelse i statshandelslandene, som ikke er liberaliseret på fællesskabsplan (EFT L 346, s. 6), begge med senere ændringer, samt artikel 13 i overenskomsten mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Kongeriget Sverige (EFT 1972, 31. december, s. 99), idet den har opført tændstikker henhørende under pos. 36.06 i den fælles toldtarif på en ikke offentliggjort liste D og følgelig har afvist at meddele importlicenser for disse produkter med oprindelse i Sverige og — i en vis periode — i Bulgarien, og om, at det fastslås, at Den Hellenske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EØF-traktatens artikel 5, stk. 1, idet den har afvist at tilstille Kommissionen dokumenterne vedrørende fremgangsmåden ved indførsel, navnlig for så vidt angår liste D.

2 Hvad nærmere angår sagens faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb samt parternes anbringender og argumenter henvises til retsmøderapporten. Disse omstændigheder omtales derfor kun i det følgende i det omfang, det er nødvendigt for forståelsen af Domstolens argumentation.

Restriktionerne for import af tændstikker med oprindelse i Sverige og Bulgarien

3 Ifølge Kommissionen indebar »D-fremgangsmåden«, at et produkt blev opført på en liste D, som blev ført af den græske nationalbank og ikke offentliggjort, og føl-

gelig, at ansøgninger om tilladelse til at indføre det pågældende produkt blev afvist. På grundlag af oplysninger fra berørte importører har Kommissionen hævdet, at »D-fremgangsmåden« i hvert fald har været bragt i anvendelse over for tændstikker med oprindelse i Sverige i perioden februar 1987 — 29. november 1989 og over for tændstikker med oprindelse i Bulgarien i perioden 1. februar 1987 — 27. april 1988.

4 Kommissionen har først gjort gældende, at i henhold til artikel 13, stk. 1, i overenskomsten mellem Fællesskabet og Kongeriget Sverige kan der ikke indføres kvantitative restriktioner i samhandelen mellem Fællesskabet og Sverige. Fra sin tiltrædelse af Fællesskabet har Den Hellenske Republik været bundet af overenskomsten. Kommissionen har desuden påpeget, at det fremgår af artikel 1, stk. 2, i forordning nr. 288/82, at indførsel til Fællesskabet af tændstikker med oprindelse i Sverige ikke er undergivet kvantitative restriktioner. Kommissionen har tilføjet, at de græske myndigheder den 21. juli 1987 indgav en begæring om fællesskabstilsyn, jf. artikel 10 i forordning nr. 288/82, og at Kommissionen ved meddelelse af 3. august 1987 afviste begæringen, men gav tilladelse til, at Den Hellenske Republik kunne indføre nationalt tilsyn. Det følger imidlertid af artikel 13 i forordning nr. 288/82, at såfremt der er indført nationalt tilsyn, kan den berørte medlemsstat ikke nægte at meddele importlicens.

5 Kommissionen har dernæst præciseret, at i henhold til artikel 6 i forordning nr. 3420/83 er indførsel af tændstikker fra Bulgarien ikke undergivet kvantitative restriktioner, medmindre importordningen er ændret i henhold til forordningens artikel 7-10. Den 25. november 1987 indgav den græske regering en sådan anmodning om ændring af importordningen til Kommissionen og meddelte, at den påtænkte at anvende nationale kontingenter med virkning fra samme dato, nemlig som hasteforanstaltninger i henhold til artikel 10 i forordning nr. 3420/83. Selv om Kommissionen først godkendte restriktive foranstaltninger med virkning fra den 27. april 1988, har den som svar på et spørgsmål fra Domstolen indrømmet, at Den Hellenske Republik kunne bringe kvantitative restriktioner i anvendelse over for tændstikker fra Bulgarien med virkning fra den 25. november 1987. Kommissionen har derfor frafaldet klagepunktet vedrørende tændstikker fra Bulgarien for så vidt angår perioden 25. november 1987 — 27. april 1988.

6 Den Hellenske Republik har erkendt, at i henhold til de fællesskabsretlige bestemmelser, Kommissionen har omtalt, kan medlemsstaterne ikke indføre kvantitative restriktioner med hensyn til tændstikker med oprindelse i Bulgarien og Sverige. Den har imidlertid anført, at liste D blev ophævet i 1980 ved beslutning E6/8196/2600, netop for at tilpasse de græske bestemmelser med henblik på Grækenlands tiltrædelse af Fællesskaberne. Den fremgangsmåde, nærværende sag vedrører, var kun en form for statistisk kontrol, som da også er blevet ophævet i slutningen af 1990.

7 Det er således ubestridt, at Den Hellenske Republik inden tiltrædelsen har anvendt en ordning med importtilladelser, betegnet »liste D« eller »D-fremgangsmåden«, som har til formål eller følge at begrænse indførslerne af nærmere angivne produkter. Den Hellenske Republik har ikke fremlagt bestemmelser, hvorefter den nævnte ordning er blevet ophævet. I modsætning til, hvad Den Hellenske Republik har anført, ophæver beslutning E6/8196/2600 ikke udtrykkeligt »D-fremgangsmåden«; beslutningens stk. 2 indeholder blot en ophævelse af sondringen mellem »D-« og »E-fremgangsmåden« med hensyn til meddelelse af importtilladelse.

8 Det må dernæst fremhæves, at det i cirkulæreskrivelse nr. 248, som den græske nationalbank den 7. maj 1986 tilstillede de græske forretningsbanker, var præciseret, at tilladelser til import af tændstikker med oprindelse i tredjelande fremover udelukkende ville blive meddelt af den græske nationalbank, og at forretningsbankerne ikke måtte foretage betaling af forskud i forbindelse med sådanne indførsler uden at have en tilladelse. En sådan fremgangsmåde har ikke kun til formål at indsamle statistiske oplysninger, men er derimod en fremgangsmåde, som skal kontrollere eller måske endda begrænse indførslerne.

9 Kommissionen har i den forbindelse for Domstolen fremlagt fotokopier af to formularer vedrørende ansøgninger om tilladelse til import, som var tilstillet banken af importører af tændstikker med oprindelse i Bulgarien og Sverige. På begge formularerne er afslaget på ansøgningen påført i hånden, efterfulgt af det græske bogstav »D«, også skrevet i hånden. Et afslag på en ansøgning om tilladelse til import har ikke noget at gøre med en rent statistisk procedure. Tværtimod beviser den omstændighed, at afslaget er efterfulgt af bogstavet »D«, at der hele tiden har bestået en såkaldt »liste D«-ordning eller »D-fremgangsmåde«, hvis formål var at

begrænse indførslerne, og som netop havde til følge, at de pågældende indførsler ikke kunne gennemføres.

10 Da Den Hellenske Republik ikke er fremkommet med andre forklarende oplysninger, må det således fastslås, at der i Grækenland anvendtes en »D-fremgangsmåde«, som havde til følge at hindre importen af produkter, der var opført på en »liste D«, bl.a. tændstikker fra tredjelande.

11 Den Hellenske Republik har således tilsidesat sine forpligtelser i henhold til Rådets forordning nr. 288/82 af 5. februar 1982 om den fælles importordning, Rådets forordning nr. 3420/83 af 14. november 1983 om importordningerne for de varer med oprindelse i statshandelslandene, som ikke er liberaliseret på fællesskabsplan, begge med senere ændringer, og artikel 13 i overenskomsten mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Kongeriget Sverige, idet den har opført tændstikker henhørende under pos. 36.06 i den fælles toldtarif på en ikke offentliggjort liste D og følgelig har afvist at meddele importlicenser for disse produkter med oprindelse i Sverige i perioden februar 1987 — 29. november 1989 og i Bulgarien i perioden 1. februar 1987 — 25. november 1987.

Tilsidesættelse af traktatens artikel 5

12 Kommissionen har anført, at den omstændighed, at de græske myndigheder ikke i detaljer og rettidigt har besvaret Kommissionens skrivelser og fremsendt de nationale love og administrativt fastsatte bestemmelser vedrørende liste D, er en tilsidesættelse af den samarbejdsforpligtelse, der påhviler medlemsstaterne i henhold til EØF-traktatens artikel 5, stk. 1.

13 Den Hellenske republik har heroverfor anført, at når den ikke har fremsendt ordlyden af de omtvistede bestemmelser, skyldtes det ikke ond vilje fra dens side, men derimod, at der ikke eksisterede nogen liste D.

14 Hertil bemærkes, at som Domstolen allerede har fastslået, har bestemmelsen i EØF-traktatens artikel 5, stk. 1, til formål at lette Kommissionen gennemførelsen af dens opgave, og navnlig den, som i henhold til EØF-traktatens artikel 155 består i at drage omsorg for gennemførelsen af de i traktaten indeholdte bestemmelser og af de bestemmelser, som med hjemmel i denne træffes af institutionerne (jf. dom af 22.9.1988, sag 272/86, Kommissionen mod Grækenland, Sml. s. 4875).

15 Det bemærkes nærmere, at trods de ovenfor fastslåede faktiske omstændigheder har den græske regering under den administrative procedure benægtet, at der fandtes en liste D, og dermed også, at der fandtes bestemmelser herom, og samtidig fastholdt, at de omtvistede foranstaltninger kun var en form for statistisk kontrol. Regeringen har i øvrigt heller ikke fremlagt dokumenter vedrørende den hævdede procedure med statistisk kontrol.

16 Den holdning, den græske regering har indtaget, og den omstændighed, at den har afvist at samarbejde med Kommissionen, har forhindret Kommissionen i at få nøje kendskab til de betingelser, der var gældende med hensyn til behandlingen af ansøgninger om tilladelse til import af tændstikker, og at påse, at disse betingelser var i overensstemmelse med de fællesskabsretlige bestemmelser. Det må fremhæves, at denne holdning er fortsat ved Domstolen.

17 Den Hellenske Republik har således tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EØF-traktatens artikel 5, stk. 1, idet den har afvist at tilstille Kommissionen dokumenterne vedrørende fremgangsmåden ved indførsel, navnlig for så vidt angår liste D.

Sagens omkostninger

18 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, dømmes den part, der taber sagen, til at betale sagens omkostninger. Den Hellenske Republik har i det væsentlige tabt sagen og bør derfor betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN

1) Den Hellenske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til Rådets forordning (EØF) nr. 288/82 af 5. februar 1982 om den fælles importordning, Rådets forordning (EØF) nr. 3420/83 af 14. november 1983 om importordningerne for de varer med oprindelse i statshandelslandene, som ikke er liberaliseret på fællesskabsplan, begge med senere ændringer, og artikel 13 i overenskomsten mellem Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og Kongeriget Sverige, idet den har opført tændstikker henhørende under pos. 36.06 i den fælles toldtarif på en ikke offentliggjort liste D og følgelig har afvist at meddele importlicenser for disse produkter med oprindelse i Sverige i perioden februar 1987 — 29. november 1989 og i Bulgarien i perioden 1. februar 1987 — 25. november 1987.

2) Den Hellenske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til EØF-traktatens artikel 5, stk. 1, idet den har afvist at tilstille Kommissionen dokumenterne vedrørende fremgangsmåden ved indførsel, navnlig for så vidt angår liste D.

3) I øvrigt frifindes sagsøgte.

4) Den Hellenske Republik betaler sagens omkostninger.

Rodríguez Iglesias Zuleeg Joliet

Moitinho de Almeida Grévisse Diez de Velasco Edward

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 14. oktober 1992.

J.-G. Giraud

Justitssekretær

G. C. Rodríguez Iglesias

Afdelingsformand,
fungerende præsident